

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Факультет міжнародних відносин, політології та соціології

Кафедра міжнародних відносин

ІСТОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН (1914–1945 рр.)

Методичні вказівки

для здобувачів

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 291 «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»

Одеса
«Астропринт»
2025

УДК 327:94(100)"1914/1945"(072)
I-907

Укладач

Михайло Сергійович Покась, кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Рецензенти:

Юлія Вадимівна Узун, доктор політичних наук, професор кафедри політології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;
Наталія Іванівна Кадук, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Рекомендовано до друку вченою радою факультету міжнародних відносин, політології та соціології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (*протокол № 4 від 20 грудня 2024 року*)

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Зміст навчальної дисципліни.....	7
Теми семінарських занять	10
Самостійна робота студентів.....	13
Форми контролю і методи оцінювання	16
Питання до підсумкового контролю.....	22
Рекомендована література	24

Історія міжнародних відносин (1914–1945 рр.) : методичні вказівки для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» / укл. Покась М. С. — Одеса : Астропринт, 2024. — 28 с.

Методичні вказівки розраховані на поглиблене вивчення тем навчальної дисципліни «Історія міжнародних відносин» здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» та були розроблені відповідно до силабусу та робочої програми дисципліни. Основна мета вказівок — надати методичну допомогу здобувачам вищої освіти у підготовці та вивченні тем практичних занять та у процесі самостійної роботи.

УДК 327:94(100)"1914/1945"(072)

© Покась М. С., укладання, 2024

ВСТУП

Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Історія міжнародних відносин» призначені для допомоги здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», які навчаються в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова на Факультеті міжнародних відносин, політології та соціології.

Метою третього розділу навчального курсу «Історія міжнародних відносин» (1914-1945 рр.) є розгляд основних тенденцій в процесі переходу від Віденської системи міжнародних відносин до системи Ялтинсько-Потсдамської.

Завдання курсу полягають у вивченні здобувачами взаємовпливу проблем європейської безпеки та колоніальних питань, спроб формування системи загальної безпеки, розкриття причин їхнього краху, ролі міжнародних організацій, у тому числі Ліги Націй, а також особливостей Версальсько-Вашингтонської системи в порівнянні з її попередниками.

Здобувачі вивчають основні категоріальні елементи історії та теорії міжнародних відносин, набувають навичок з сприйняття та наукового аналізу світових подій з точки зору взаємодії внутрішньо- та зовнішньополітичних процесів за участю основних акторів міжнародних відносин, поглиблюють своє розуміння подальшої сфери спеціалізації.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК4);
2. Здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК11)

3. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному (СК2)

4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних студій (СК4)

5. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем (СК9)

6. Здатність для здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами) (СК12).

Очікувані результати навчання.

- Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин. (РН01)

- Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору (РН13).

Програма навчальної дисципліни «Історія міжнародних відносин» складається із таких змістових модулів:

1. Змістовний модуль I. Міжнародні відносини під час першої світової війни та у перші повоєнні роки.
2. Змістовний модуль II. Міжнародні відносини у період інтербелуму.
3. Змістовний модуль III. Міжнародні відносини напередодні та під час другої світової війни.

На вивчення навчальної дисципліни «Історія міжнародних відносин» відводиться 90 годин, у тому числі: 20 – лекцій, 16 – практичні заняття та 54 – самостійна робота, що становить 3 кредити ЄКТС.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I.

Міжнародні відносини під час Першої світової війни та у перші повоєнні роки.

Тема 1. Перша Світова війна та її вплив на розвиток міжнародних відносин.

Загальна характеристика періоду. Причини, характер Першої світової війни, склад та цілі Троїстого союзу та Антанти. Бойові дії 1914-1917 рр. Дипломатія Першої світової. Розширення коаліцій. Плани та спроби укладення сепаратного миру. Еволюція політики США в роки війни. Революція та вихід з війни Росії, їхні міжнародні наслідки. 14 пунктів В.Вільсона. Комп'єнське перемир'я, його умови, наслідки.

Тема 2. Післявоєнне врегулювання.

Паризька мирна конференція. Характеристики мирних договорів, механізм їхньої реалізації. Перші спроби перегляду умов мирних договорів. Зовнішньополітичний стан нових держав Центральної та Південно-Східної Європи. Вашингтонська конференція, її наслідки. Складення Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин. Проекти міжнародної організації. Ліга Націй, її Статут та структура, діяльність на першому етапі існування.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II.

Міжнародні відносини у період інтербелуму.

Тема 3. Міжнародні відносини у 1920-1929 рр.

“Російське питання” в міжнародних відносинах 20-х рр. Громадянська війна та інтервенція в Росії. Місія Буллїта. Західний та східний напрямок радянської політики, їхня характеристика. Проблеми європейської безпеки в I

пол. 1920-х рр. Зовнішньополітичні концепції А.Бріана. Німецьке питання у франко-англійських відносинах. Каннська конференція. Генуезька конференція. Проблеми європейської безпеки у II пол. 1920-х рр. Женевський протокол 1924 р. Локарнська конференція. “Пакт Бриана-Келлога” та Московський договір. Гаазька конференція. “План Дауеса” та “План Юнга”. Зовнішня політика Німеччини: ідеологічні основи та практика Веймарської республіки. Колоніальні проблеми 1920-х рр. Мандатна система. Проблеми колишніх турецьких та німецьких колоній. Колоніальні претензії Італії. Еволюція Британської імперії та створення Британської Співдружності Націй. США та країни Латинської Америки: особливості відносин в 1920-ті рр. Панамериканська конференція. Міжнародні конфлікти в Латинській Америці. Проблеми європейських відносин наприкінці 20-х рр. Проект “Пан-Європи”. Лозанська конференція. Конференція з роззброєння.

Тема 4. Велика Депресія та її вплив на міжнародні відносини у початку-середині 1930-х рр.

Дипломатія нацизму. Австрійська криза. Саарське питання. Радянсько-французький діалог. Англо-німецька морська угода. Нейтралітет Бельгії. Поступовий розпад Версальсько-Вашингтонської системи. Пакт Муссоліні-Лавалю. Італо-ефіопський конфлікт. “План Лавалю-Хора” та позиція великих держав щодо італійської агресії в Африці. Японська експансія в Китаї. Створення Маньчжоу-Го. Комісія Літтона. Японо-китайська війна. Громадянська війна в Іспанії: міжнародний аспект. “Вісь” Берлін-Рим.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ III.

Міжнародні відносини напередодні та під час Другої світової війни.

Тема 5. Міжнародні відносини під час передвоєнного періоду.

Передвоєнна криза 1937-1939 рр. Аншлюс Австрії. Політика “умиротворення”. Травнева та вереснева криза 1938 р. Мюнхенська конференція та розчленування Чехословаччини. Італійське вторгнення в Албанію. Польська криза. Англо-французькі гарантії Польщі та чотирьом країнам Південно-Східної Європи. Анतिकомінтернівський пакт. Англо-франко-російські переговори в Москві. Радянсько-німецький пакт про ненапад.

Тема 6. Міжнародні відносини під час Другої Світової війни.

Початок Другої світової війни. “Дивна війна” в Європі. Радянсько-фінська війна 1939-1940 рр. Захоплення Данії Норвегією. Поразка Франції та режим Віші. Італо-німецька агресія на Балканах. Англо-американське зближення 1940 р. Початок Великої Вітчизняної війни. Проблеми Близького та Середнього Сходу. Експансія Японії в АТР. Антигітлерівська коаліція у 1942-1944 рр. (конференції у Вашингтоні, Москві, Каїрі та Тегерані). Перемир’я в Італії. Конференції в Ялті та Потсдамі. Бреттон-Вудська конференція. Військово-політичні підсумки Другої світової війни.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 1

Перша Світова війна та її вплив на розвиток міжнародних відносин.

Питання для обговорення

1. Зникнення соціальної однорідності світу
2. Розпад загальноєвропейського простору
3. Зростання націоналізму
4. Пацифізм як нова ідеологічна течія

Рекомендована література: [2-7]

Практичне заняття № 2

Післявоєнне врегулювання.

Питання для обговорення

1. Сен-Жерменська угода
2. Тріанонська угода
3. Нейська угода
4. Севрська угода
5. Договір 4 держав
6. Договір 5 держав
7. Договір 9 держав

Рекомендована література: [1-6]

Практичне заняття № 3

Міжнародні відносини у 1920-1929 рр.

Питання для обговорення

1. Пактоманія. Мала Антанта

2. Боротьба за мир. Пакт Бріана-Келлога
3. Роззброєння. Женевські та Гаазькі конвенції
4. Рапальський договір
5. План Дауеса

Рекомендована література: [3,5,6]

Практичне заняття № 4

Велика Депресія та її вплив на міжнародні відносини на початку-середині 1930-х рр.

Питання для обговорення

1. Вихід з кризи США
2. Вихід з кризи Німеччини
3. Вихід з кризи Великобританії та Франції
4. Пакт Муссоліні-Лавалю
5. Англо-німецька морська угода

Рекомендована література: [2,4,5]

Практичне заняття № 5

Міжнародні відносини під час передвоєнного періоду.

Питання для обговорення

1. Діяльність Німеччини у 1938-1939 рр.
2. Японська агресія на Далекому Сході
3. Мюнхенська конференція
4. Пакт Молотова-Ріббентропа

Рекомендована література: [1,3,6]

Практичне заняття № 6

Міжнародні відносини під час Другої Світової війни.

Питання для обговорення

1. Московська конференція 1941 р
2. Тегеранська конференція
3. Ялтинська конференція
4. Бреттон-Вудська конференція
5. Потсдамська конференція

Рекомендована література: [2,3,4]

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Перша Світова війна та її вплив на розвиток міжнародних відносин.

1. Сен-Жерменська угода та її наслідки
2. Тріанонська угода та її роль у подіях 1039-1940 рр.
3. Севрська і Лозанська угоди та їх пролонгований результат.
4. Договір 5 держав: основні положення та вплив на Версальсько-Вашингтонську систему МВ.
5. Договір 9 держав та його вплив на китайське питання у 1920-х – 1930-х рр.

Тема 2. Післявоєнне врегулювання.

1. Генуезька конференція 1922 р. Рапальська угода. Боротьба країн Антанти на дипломатичному фронті за утримання наслідків Першої світової війни.
2. Політика «утихомирення агресору»: причини непрацездатності концепції
3. Роль Великої Депресії у кардинальних змінах системи міжнародних відносин у 1930-х рр. XX ст.
4. Пакт Молотова-Ріббентропа: сутність, наслідки та альтернативи.

Тема 3. Міжнародні відносини у 1920-1929 рр.

1. Міжнародні відносини на Близькому Сході у 1920-х рр.: започаткування арабо-єврейського конфлікту на території Палестини.
2. Політика США щодо Латинської Америки у 1920-х рр.: «дипломатія долара» та політика «великого кийка».
3. США і Латинська Америка у 1930-х рр.: політика доброго сусіда

Тема 4. Велика Депресія та її вплив на міжнародні відносини у початку-середині 1930-х рр.

1. «Політика невтручання» США у 1930 рр. як наслідок світової економічної кризи.
2. Зміна напрямків зовнішньої політики Німеччини у 1930-х роках: основні причини та їх вагомість.
3. Японська агресія на Далекому Сході у 1931-1937 рр.: причини та наслідки.
4. Чакська війна 1932-1935 рр. як перша міжкорпоративна війна у світі.

Тема 5. Міжнародні відносини під час передвоєнного періоду.

1. Громадянська війна в Іспанії: міжнародний аспект.
2. Пакт Мусоліні-Лавалю 1936 р. та його наслідки для системи МВ.
3. Зіткнення Японії та СРСР на Хасані та Халхін-Голі: причини та наслідки.
4. Мюнхенська конференція 1938 р.: наслідки для системи МВ.

Тема 6. Міжнародні відносини під час Другої Світової війни.

1. Тегеранська конференція 1943 р.: цілі, завдання, основні рішення.
2. Ялтинська конференція 1945 р.: найбільший програш Франкліна Рузвельта?
3. Бреттон-Вудська конференція 1944 р.: визначення контурів валютно-фінансової політики світу на наступні 70 років.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Один реферат із переліку обирається здобувачем на початку семестру та надсилається викладачу за місяць до закінчення курсу.

Обсяг реферату: 10 сторінок.

Характеристика змісту: за змістом навчальної дисципліни.

Вимоги до виконання та оцінювання: основна мета роботи – глибоке вивчення важливих теоретичних або прикладних питань дисципліни за допомогою підготовки реферату (дослідження). Вельми важливим є формування таких умінь і навичок здобувача: самостійно формулювати проблему, визначати мету, основні завдання, об'єкт і предмет дослідження; здійснювати пошук і відбір різноманітної інформації; обробляти та аналізувати інформацію; логічно і послідовно викладати результати аналізу, робити аргументовані висновки; правильно оформлювати науково-довідковий матеріал; публічно захищати виконану роботу. Робота має бути написана здобувачем на рівні, відповідному сучасному стану розвитку комплексу наук, які вивчають міжнародні відносини. Тему роботи треба розкрити в контексті сучасних наукових концепцій, обґрунтовано і доречно використовувати основні наукові терміни. Вельми важливо висвітлювати об'єктивні з наукового погляду положення, застосовувати для унаочнення і підтвердження теоретичних положень реальні приклади, достовірну статистичну інформацію. Думки вітчизняних і зарубіжних авторів, їхні загальнотеоретичні і методологічні підходи необхідно проаналізувати та систематизувати. Мінімальний обсяг використаних джерел – 15, при цьому матеріали, вилучені з Інтернету, можуть складати не більше третини номерів у списку джерел; більшість джерел повинні складати оприлюднені документи, статті та монографії.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

При вивченні навчальної дисципліни застосовуються наступні методи навчання:

Словесні: лекції (проблемні, лекції-візуалізації, лекції з аналізом конкретних ситуацій та ін.), розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, обговорення проблемних ситуацій.

Наочні: у тому числі мультимедійні презентації, демонстрація, метод безпосереднього спостереження, презентація результатів власних досліджень.

Практичні: рольові ігри; виконання індивідуальних завдань (підготовка та публічний захист рефератів).

Засоби діагностики якості вищої освіти включають в себе поточний, періодичний та підсумковий контроль.

Методи поточного / періодичного контролю: усне опитування, оцінювання виконання індивідуальних завдань (рефератів), захист результатів індивідуальних завдань (рефератів).

Підсумковий контроль. Іспит (в усній формі).

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка за національною шкалою

Здобувач освіти

Відмінно

у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, літературу; може аргументовано об'єктивно оцінити результати діяльності; виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій аналізу, причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його глибоко та всебічно розкриває сутність практичних/розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, літературу; може аргументовано об'єктивно оцінити результати виконання завдання й раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі

Добре

	викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки	зразком; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків
Незадовільно	з володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при

	аргументації обґрунтування); безсистемно виокремлює ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; узагальнення, висновки; під час допускання помилок	та цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані вміння та навички
Незадовільно	з не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	Зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ХРОНОЛОГІЧНА ТАБЛИЦЯ

28 липня 1914 р. – початок I Світової війни.
11 листопада 1918 р. – Комп'єнське перемир'я, капітуляція Німеччини
1919-1920 рр. – Паризька мирна конференція.
28 червня 1919 р. – підписання Версальської угоди.
11 листопада 1921 р. – 6 лютого 1922 рр. – Вашингтонська конференція.
10 квітня – 19 травня 1922 р. – Генуезька конференція.
5-16 жовтня 1925 р. – Локарнська конференція
7 січня 1935 р. – пакт Мусоліні-Лавала.
18 червня 1935 р. – Англо-німецька морська угода.
7 липня 1937 р. – початок японо-китайської війни.
11-13 березня 1938 р. – аншлюс Австрії
30 вересня 1938 р. – Мюнхенська угода Німеччини, Італії, Франції та Великої Британії.
1 вересня 1939 р. – Напад Німеччини на Польщу, початок Другої Світової війни.
22 червня 1940 р. – капітуляція Франції.
22 червня 1941 р. – напад Німеччини на СРСР.
28 листопада — 1 грудня 1943 р. - Тегеранська конференція
1—22 липня 1944 року – Бреттон-Вудська конференція.
4-11 лютого 1945 р. - Ялтинська конференція
17 липня – 2 серпня 1945 р. - Потсдамська конференція
2 вересня 1945 р. – капітуляція Японії, завершення Другої світової війни.

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Паризька мирна конференція: підготовка, хід, результати.
2. Версальський договір.
3. Договори з союзниками Німеччини на Паризькій мирній конференції
4. Створення та діяльність Ліги Націй.
5. Генуезька конференція, 1922 р., Раппальський договір.
6. Договір чотирьох держав 1921 р.
7. Договір п'яти держав 1922 р.
8. Договір дев'яти держав 1922 р.
9. Версальсько-Вашингтонська система міжнародних відносин: загальна характеристика.
10. «14 пунктів» Вільсона - зовнішньополітична програма США.
11. Локарнська конференція 1925 р.
12. Епоха колективної безпеки (1925-1929): загальна характеристика.
13. Пакт Бріана-Келлога. Пацифізм і «пактоманія» 1920-х рр.
14. Рурська криза 1923 р.
15. План Дауеса і план Юнга: порівняльна характеристика.
16. Виникнення палестинської проблеми в 1920-1930-х рр.
17. Мала Антанта: створення та функціонування.
18. Політика США щодо Латинської Америки в 1920-х рр.
19. Криза в Європі 1935 року: франко-італійське та англо-німецьке зближення.
20. Китайська криза 1930-х років
21. Радянсько-японські протиріччя кінця 1930-х рр.
22. Ефіопська криза 1930-х рр.

23. Іспанська криза 1930-х рр.
24. Зовнішня політика Італії в 1930-х рр.
25. Вісь Рим-Берлін і Антиконтинентальний пакт.
26. США та Латинська Америка: політика «доброго сусідства» у 1930-х рр.
27. Війна Чако 1932-1935 рр.
28. Еволюція зовнішньої політики Франції в 1930-х рр.
29. Основні напрями зовнішньої політики Німеччини у 1933-1937 рр.
30. Аншлюс Австрії та його міжнародні наслідки.
31. Чехословацька криза. Мюнхенська конференція 1938 р.
32. Розчленування Чехословаччини в 1939 р. та її міжнародні наслідки.
33. Московські переговори 1939 р. Радянсько-німецький пакт 1939 р.
34. Польська криза 1939 р.
35. Міжнародні відносини в початковий період Другої світової війни (1.09.1939-22.06.1941).
36. Другий Віденський арбітраж.
37. Утворення антигітлерівської коаліції (1941-1942).
38. Вступ Японії та США у Другу світову війну.
39. Тегеранська конференція 1943 р.
40. Бреттон-Вудська конференція 1944 р.
41. Ялтинська конференція, 1945 р.
42. Потсдамська конференція 1945 р.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Головченко В.І., Рубель В.А. (2010) *Нова історія Азії та Африки: колоніальний Схід (кінець XIX – друга третина XX ст.)*. К.: «Либідь».
2. Зінченко А.Л. (2002) *Історія дипломатії* : навч. посіб. Вінниця : Нова книга, 2002
3. Іваницька О. П. (2011) *Історія міжнародних відносин (1918-1945 роки)*: Навч. посіб. – К.: Видавничий Дім «Слово».
4. *Історія міжнародних відносин і зовнішньої політики. XX – початок XXI ст.*: Навч. посіб. (2006) В.Ф. Салабай, І.Д. Дудко, М.В. Борисенко, М.П. Чуб. К.: КНЕУ.
5. Марущак М. Й. (2008) *Історія дипломатичних відносин у XX сторіччі* : навч. посіб. Вінниця: Нова книга.
6. Пронь С.В. (2009) *Міжнародні відносини та зовнішня політика. 1914-1991 роки*: Навч. посіб. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могили.

Додаткова

1. Дюррозель Ж.-Б. (1995) *Історія дипломатії від 1919 року до наших днів / Пер. з фр.* – К.: Основи.
2. Газін, В.П. (2003). *Новітня історія країн Європи та Америки. 1918–1945 рр.*: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Слово.
3. Газін, В.П., Копилов, С.А. (2003). *Новітня історія країн Європи та Америки. 1918–1945 рр.* Підручник для вузів. 2-е видання. – Київ.
4. Іваницька, О.П. (2001). *Новітня історія країн Європи та Америки (1918–1945)*: Навчальний посібник. Київ: Комп'ютерплес.

5. Овчаренко О. І. (2015) *Локарнські угоди 1925 року: передумови і мотиви реконструкції Версальської системи*. Вісник Черкаського університету. Серія: Історичні науки. Вип. 35 (368).
6. Овчаренко О. І. (2016) *Демілітаризація Рейнської зони і Рейнська криза 1936 року*. Вісник Черкаського університету. Серія Історичні науки. 36. наук. пр. Вип. № 2.
7. Цветков Г.М. (1997). *Міжнародні відносини і зовнішня політика в 1917–1945 рр.* Київ.
8. Gilbert, M (1994). *The First World War: A Complete History*. London.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Українська дипломатична енциклопедія, т.1. – Режим доступу до ресурсу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001077>
2. Українська дипломатична енциклопедія, т.2. – Режим доступу до ресурсу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0007524>
3. Наукова бібліотека ім. М.М.Максимовича – Режим доступу до ресурсу <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/opis.php3>

Навчальне видання

**ІСТОРІЯ
МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
(1914–1945 рр.)**

Методичні вказівки

для здобувачів

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 291 «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»

Укладач

ПОКАСЬ Михайло Сергійович

Надруковано в авторській редакції
з готового оригінал-макета

Завідувачка редакції *Т. М. Забанова*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 1,63.
Тираж 100 прим. Зам. № 71.

Видавництво і друкарня «Астропринт»

65091, м. Одеса, вул. Разумовська, 21

Тел.: (0482) 37-14-25, 33-07-17, (048) 7-855-855

e-mail: astro_print@ukr.net; www.astroprint.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1373 від 28.05.2003 р.

